

KVINDEN OG SAMFUNDET.

»DANSK KVINDESAMFUNDS FORMÅL ER AT ARBEJDE FOR
KVINDERS POLITISKE VALGRET OG VALGBARHED
SAMT AT VIRKE TIL FREMME FOR KVINDERNES ALME-
NE UDVIKLING, FOR DERES UDDANNELSE TIL SELVSTEN-
DIGNT ERHVERV OG FOR AT FORBEDRE DERES STILLING
I FAMILIE, SAMFUND OG STAT« UDG. AF DANSK KVINDESAMFUND

31. AARG.

30. JUNI 1915.

Nr. 12.

DANSKE KVINDERS VALGRETSTOG DEN 5. JUNI 1915.

„BRUDSTYKKE“ AF DEPUTATIONEN

Jutta Bojsen-Møller,
D. K. s. Formand.

Mathilde Bajer,
D. K. s. Stifter.

Danske Kvinders Adresse til Regering og Rigsdag den 5. Juni 1915.

Paa denne for os saa betydningsfulde Dag, da danske Kvinders politiske Valgret er en fuldbyrdet Kendsgerning, har vi som Talsmænd for Tusinder af Kvinder ønsket at udtale for Danmarks Regering og Rigsdag vor Glæde over den fulde politiske Borgerret, som den nye Grundlov giver Kvinderne.

Vi værdsætter i fuldeste Maal denne Valgret, som aabner os Mulighed for Indflydelse paa Landets Love, de Love, der gælder for Kvinder, saavel som for Mænd.

Det har været os en stor Tilfredsstillelse at se alle Partier staa enige i denne Sag, og det er vor Forventning, at det Lovgivningsarbejde, som Mænd og Kvinder nu sammen skal tage op, vil blive øvet med fuld Hensyntagen, saavel til kvindelige som til mandlige Synsmaader og Interesser.

Vi er os bevidst, at der følger Ansvar og Pligter med de nye Rettigheder, og vi udtaler som vort Haab og vort alvorlige Ønske, at Kvindernes Deltagelse i det politiske Liv maa blive til Lykke for Land og Folk.

Henni Forchhammer,*
Danske Kvinders Nationalraad.

Estrid Hein,*
Dansk Kvindesamfunds Københavns
Kreds.

Meta Hansen,*
Københavns Kvindevalgretsforening.

Astrid Stampe Feddersen,*
Dansk Kvindesamfund.

Elna Munch,*
Landsforbundet for Kvinders
Valgret.

Eline Hansen,
Danske Kvindeforeningers
Valgretsforbund.

Astrid Blume,
Det hvide Baand (W. W. C. T. U.).

Ellen Branth,
Martsforbundet af 1908.
Isabelle Brockenhuus Löwenhielm,*
Diakonissehuset Sct. Lukasstiftelsen.

Thora Aurelia Davidsen,
Kvindernes Handels- og Kontorist-
forening.

Helene Ehrenreich,
Kirkelig Ungdomforenings kvinde-
lige Afdeling.

Thorborg Engberg,
Telefonistindeforeningen.

Anna Nielsen,*
Frederiksberg Kommunelærerefor-
enings Lærerindeafdeling.

Johanne Nielsen,*
Jordemoderforeningen i København.

Charlotte Norrie,*
Danske Kvinders Forsvarsforening.

Johanne Ottosen,*
Sundhedsforeningen.

Sophie von der Osten,*
Det nationale hvide Baand og Søster-
foreningen indenfor N. I. Ø. G. T.

Johanne Petersen Norup,*
Ungdomsforeningen »Pax«.

Ida Falbe-Hansen,
Den danske Pigeskole.

Diakonisse, Søster Victoria Jensen,*
Diakonissestiftelsen.

Petra Laugesen,
Pæd. Foren. for Husholdning og
Skolekøkkenlærerinder.

Lene Silfverberg,
Københavnske Kvinders Kaffevo-
gn.

Johanne Münter,*
Kvindestemmeretsklubben.

Henny Tscherning (f. Schultz),*
Dansk Sygeplejersaad.

Kate Petersen,
Kristne Kvinders Vælgerforening.

Dorthea Lind,
Missionen blandt kvindelige
Arbejdere.

Maria Nielsen,*
Pigeskolens Organisation.

K. S. A. Præstgaard,*
Københavns kv. Gymnastikforening.

Mathilde Jensen,*
Københavns Kommunelærerefor-
ening.

Anna Scheel-Nielsen,
Danske Syge-Gymnaster af 1913.

Kristiane Lauritzen,*
Den københavnske Afdeling af
Det hvide Baand.

Anna Thomsen,
Dansk Massage- og Sygegymnastik-
forening.

Margrethe Lorentzen,*
Svensk Sygegymnastikforening
af 1903.

Augusta Lützhøft-Petersen,
Almindelig Dansk Jordemoderfor-
ening.

Ingrid Ulbricht,*
Kredsforbundet af K. F. U. K.

Inger Rubin,
Kvindelig Idrætsforening.

De med * mærkede var med i Deputationen. Desuden var D. K.s Stifter, *Mathilde Bajer* og D. K.s Æresformand, *Jutta Bojsen-Møller* Medlemmer af Deputationen.

ZAHLE

Kongens Svar:

Jeg takker for den venlige Henvendelse gennem Adressen. Jeg nærer fuld Tillid til, at Kvinderne ved den af alle Partier paa Rigsdagen vedtagne Grundlov vil gøre god Fyldest sideordnet med Manden. Eksempler i den Retning haves jo allerede i det kommunale Liv og Menighedsraadene; men paa ét Sted kan Kvinden ikke undværes, og det er i Hjemmene. Her kan Kvindens Indflydelse ikke erstattes; thi gennem Barnets Kærlighed til Hjemmet vækkes Kærligheden til vort fælles Hjem: Danmark. Idet jeg gentager min Tak for Deres Henvendelse, beder jeg Dem udtale min Tak til de forsamlede Kvinder, samt bringe dem Dronningens og min Hilsen.

Kongen udtalte fra Balkonen:

Jeg takker Dem for den Hyldest, De har vist os i Dag. Det er en betydningfuld Dag, og vi har Lov at haabe, at de kommende Slægter vil høste Velsignelse under den Grundlov, som i Dag er bleven stadfæstet. Gud velsigne og bevare vort gamle Fædreland! Det leve!

Konsejlspræsident Zahles Svar:

Vi Mænd haaber, at Kvindernes politiske Valgret skal faa en heldbringende Virkning paa Statsstyrelsen. Det er min Tro, at Kvinderne vil elske Freden, og at de vil fremme den sociale Lovgiv-

KONG CHRISTIAN d. X.

ning. I det Haab, at denne Tro maa blive til Virkelighed, byder jeg Kvinderne velkommen som danske Medborgere.

PEDERSEN-NYSKOV

litisk talt indvundet nyt Land, aabnet Adgang for hidtil ubrugte Kræfter, og ogsaa vi tror, at Kvindernes Deltagelse i det politiske Liv vil blive til Gavn og Lykke for Folket og Fædrelandet.

Vi beder Dem bringe vor bedste Tak til de Tusinder af Kvinder, hvis Repræsentanter De i Dag er, og sig dem, at vi med Glæde og Tillid begynder Fremtidens Samfundsarbejde sammen med dem.

Som Formand for Danske Kvinders Nationalraad fik jeg det ærefulde Hverv at være Deputationens Ordfører og oplæse Adressen til Regering og Rigsdag. Baade paa Amalienborg og i Rigsdagen fik Deputationen en smuk og værdig Modtagelse, og der var baade Alvor og Hjærlighed i de Ord, som Kongen, Folketingets Formand og Konsejlspræsidenten henvendte til os som Svar paa Adressen.

Det var en Oplevelse at føle den Stemning af Sympati og Respekt, som hilsende Kvindernes Indtog i den danske Rigsdag, og det var en egen højtidelig Følelse at staa som den første Kvinde paa Talerstolen i Rigsdagen. Gid den Tid ikke maa være fjærn, da vor første kvindelige Rigsdagsmand staar der, ikke som Gæst, men som den, der hører hjemme i Tinget med fuld Ret og fuldt Ansvar.

Henni Forchhammer.

HENNI FORCHHAMMER

Folketingsformand Pedersen-Nyskovs Svar:

Maa jeg bringe Rigsdagens Tak til danske Kvinder for den modtagne Henvendelse, og naar De udtaler Deres Glæde over, at der er givet Dem lige politisk Borgerret med Mændene, saa maa jeg dertil sige, at det ogsaa har været den danske Rigsdag en stor Glæde at hæve den hidtil bestaaende politiske Ulighed, og om dette — et af de allervigtigste Punkter i Grundloven — har der været fuld Enighed i Rigsdagen.

Ved denne Grundlov er der po-

Dansk Kvindesamfunds Fællesmøde i Odense

d. 19. og 20. Juni 1915.

Der havde været Grund til at tro, at Dansk Kvindesamfunds Fællesmøde i Aar skulde have baaret Præget af det Hastværksarbejde, som det baade for Mødekredsen og for Fællesstyrelsen var, at faa det sat paa Benene med saa kort Varsel. Det er derfor saa meget glædeligere, at vi kan meddele, at Mødet ikke i nogen Henseende stod tilbage for tidligere Fællesmøder, fragregnet naturligvis, at man havde maattet give Afkald paa den ene Mødedag, hvorfor Forhandlingspunkterne i Aar var færre, og den sædvanlige store Fri-luftsfestlighed ikke fandt Sted. Imidlertid var de Punkter, som i Aar for-handledes, af saa stor Interesse, og de Festligheder, som der var levnet Tid til, saa vellykkede, at ingen sikkert har følt Savnet af Mødets tredje Dag. Medens der over Fællesmødet i Fjor hvilede en egen Tusmørkestemning paa Grund af, at Grundlovsforslaget lige var strandet i Landstinget ved Højres Udvandring, lyste Junigrundlovens Sejerssol over dette Møde omkap med selve Junisol, uden at man derfor glemte den sorte Uvejrhimmel, som danner den alvorlige Baggrund for alt, hvad der i denne Tid sker.

I Modsætning til i Fjor førtes de Ændringsforslag til Dansk Kvindesamfunds Fælleslove, som den Gang blev nedstemte, lykkelig igennem med nogle enkelte Ændringer, og da der af den Grund blev indvundet flere Timer, blev der Tid til en Aftenudflugt til „Fruens Bøge“, hvor opdækkede Borde med Kaffe og Kager ventede Odensekredsens Gæster.

Efter nogle Timers glade Samvær, oplivet af Taler og Sange, vendte Deltagerne tilbage til Odense, for i Søvnens Hvile at hente Styrkning til næste Dag, hvor Mødets mest brændende Punkt: *Dansk Kvindesamfunds fremtidige Arbejde under sin nye Par. 1 skulde forhandles.*

Medens Forhandlingsmøderne fandt Sted i den store, smukke Festsal i „Fyns Forsamlingshus“, var det offentlige festlige Møde henlagt til Byens Raadhus, som Byraadet velvillig havde overladt Fællesmødets Deltagere. Her samledes Kl. 4 en Menneskemængde saa stor, at ikke blot alle Sidepladser i det store Rum var optagne, men Folk maatte staa op helt ud paa Gangen. Paa en stor Tri-

bune i Salens øverste Ende var Dansk Kvindesamfunds Banner opstillet, omgivet af de unge hvidklædte og rødskærvede Marskaller, som aldrig savnes ved noget Fællesmøde. Efter at Odensekredsens Formand, Bodil Petersen fra Seden, havde budt velkommen, fremsagde Forfatteren, Sofie Bræum, et meget smukt og stemningsfuldt Indledningsdigt som hun selv havde skrevet, og som findes gengivet andetsteds her i Bladet. Derefter talte Fællesstyrelsens Formand, Astrid Stampe Feddersen, og Forretningsudvalgets Formand, Gyrithe Lemche. Indimellem Talerne blev forskellige Sange, dels til Kvindesagen, dels til Fædrelandet, sungne, og allerførst den Sang, hvormed Fællesmødet altid hilser D. K.s Banner.

Dagen sluttede med en Festspisning i „Fyns Forsamlingshus“, hvor der var dækket til over 400 Mennesker, medens mange, som havde ønsket at deltage, maatte opgive det af Mangel paa Plads og nøjes med fra Balkonen at skue ned paa de af Lykken begunstigede.

Odensekredsens 7 Æresmedlemmer, „Vestalinderne“, som Anne Bruun i sin Tale døbte dem, var særlig Genstand for Forsamlingens Hyldest, og ingen af de mange Taler, som blev holdt, gjorde vistnok, et saa dybt, Indtryk som den, hvormed et af disse Æresmedlemmer, Frida Schmidt takkede for Anne Bruuns Ord, man følte, at den Kvinde, som her talte, stod med hele sit Liv inde for Kvindesagens Idé!

Men Odense har ikke alene 7 Vestalinder, som vogter den hellige Ild, den har ogsaa Digterinder, som bærer Ved til Ilden. Der var ikke mindre end 7 Sange skrevne til Festen, og Flertallet af disse skyldtes Odenses Digterinderne. Endnu længe efter at Festspisningen var forbi, opholdt en Del af Gæsterne sig i Selskabslokalerne og tog der Afsked med de elskværdige Værter, som havde skaffet Fællesstyrelse og Tillidsmænd to uforglemmelige Dage. Mange taknemlige Tanker vil sikkert nu, hvor Festens Dage er forbi, søge tilbage til Odensekredsen, men de vil ogsaa søge videre ud til de mange Odenseværter, som gæstfrit havde aabnet deres Hjem for de fremmede og derved hjulpet Kredsen til at

skabe en smuk og storslaaet Ramme om sin Jubilæumsfest.

Forhandlingerne.

Lørdag den 19. Juni,

Kl. 9 aabnedes Fællesmødet i den store Festsal i Fyns Forsamlingshus. Da Dagsordenens Forhandlingspunkter alene vedrørte Foreningens indre Anliggender, var det kun tilladt Pres-sens Repræsentanter at overvære den indledende Del af Mødet.

1. Mødet aabnes.

Fællesstyrelsens Formand, Astrid Stampe Feddersen, aabnede Mødet og bød Forsamlingen velkommen. Derefter sang man Pauline Worms Sang: „Kvinden naar i Sang og Skrift og Tale“.

Formanden foreslog til Mødets Dirigenter: *Kirstine Rasmussen, Odense, og Karen Johansen, Holstebro*, som begge valgtes. Førstnævnte overtog straks Hvervet og gav Ordet til Odensekredsens Formand, der paa Odensekredsens Vegne bød velkommen og meddelte, at Odense Byraad havde skænket Kredsen en meget stor og smuk Sten i Munkemose, hvori Kredsen vilde lade indhugge en Indskrift til Minde om Kvindernes politiske Valgret ved den nye Grundlov. (Bifald).

Ida Mynster (Marvøde-Hyllinge) faar udenfor Dagsordenen Ordet for at bringe en Tak til D. K.s Veteraner og navnlig til Formanden, som har Æren for, at Kravet om Kvinders Valgret blev indsat i D. K.s § 1 i Sommeren 1906. (Begejstret Bifald).

Dorthea Iversen (Korsør) faar ogsaa Ordet udenfor Dagsordenen og takker Fællesstyrelsen for det store Arbejde den i Aarens Løb har udført overfor Regering og Rigsdag, og ikke lod nogen Chance unyttet. Hun henvender sin Tak sluttelig til D. K.s Æresformand og Formand.

2. *Navneopraab.* Der er mødt 259 Tillidsmænd.

„Udenfor Dagsordenen foreslaar *Kirstine Clausen (Rudkøbing)* Takketogram til Regering og Rigsdag, til hvis nærmere Ordlyd det overlodes til Fællesstyrelsen at fremkomme med Forslag.

3. Formandens Beretning.

Saa skal D. K.s Medlemmer da endelig — efter 45 Aars udholdende, stille og sejt Kamp — mødes til Fællesmøde som fuldmyndige Statsborgere! Det er som et Vidunder, at det er sket, et Lysglimt paa den mørke Himmel, som hvælver sig over Verden i disse knugende, forfærdelige Aar. Maatte mange Lande Verden over følge i Danmarks Fodspor og give sine Kvinder Valgretten, give den med rund Haand som Danmarks Mænd har gjort det, paa samme Vilkaar som Mændene har faaet den, saa vil den Verdensudvikling fremmes, som ene og alene vil kunne hindre, at Menneskene igen styrtes ud i en saa forfærdelig Krig som denne, der fylder os alle med den største Gru og gyder Malurt i vort Glædesbæger.

Vi Kvinder paaskønner i højeste Grad, at Mænd af de forskellige Partier har kunnet enes om at vise os Retfærdighed; og vi her i D. K. skal love hverandre, at vi samvittighedsfuldt vil nytte vore nye Rettigheder til vort Fædrelands Gavn.

Inden jeg gaar over til at aflægge Beretning om D. K.s Virksomhed, siden vi sidst var samlede til Fællesmøde, vil jeg minde 2 af vore udmærkede Kvindesagskvinder, som nu har lukket sine Øjne. I Vinter døde Fru Charlotte Klein, som i sin Tid — inden Kunstakademiet var aabnet for Kvinder — stiftede Tegneskolen for Kvinder og styrede den med udmærket Duelighed i en Aarrække. Hun hørte i Sandhed til Veteranerne, thi den 28de Okt. 1914 fyldte Fru Klein 80 Aar (og modtog megen velfortjent Hyldelse paa den Dag). Hun skulde ikke opleve den store Dag, da Kvinderne fik Valgret, men døde den 9de Marts 1915.

Og en af vore udmærkede Medarbejdere — Frk. Marie Steffensen — som har udført et stort og trofast Arbejde som Leder af D. K.s Kursus i Snitmønstertegning og Kjølesyning, har ogsaa luket sine Øjne. Hun var en Dygtighed paa sit Omraade. Hun forstod, at skal Kvinderne kunne magte ogsaa at varetage sine Samfundsinteresser, maa de opøve sig i al huslig Færdighed, ogsaa i at sy sine Kjoler, saa at det falder dem let. Hun var en god Pædagog, og mange af D. K.s Medlemmer stod i Taknemmelighedsgæld til hende for, hvad de har lært af hende, og over hele Landet findes der Lærere, oplærte af hen-

de, som fortsætter hendes Gerning. Ære være begge disse to udmærkede Kvinders Minde! (Forsamlingen rejser sig).

Verdenskrigen, som har virket hæmmende paa alt Foreningsarbejde, har selvfølgelig ogsaa lammet D. K.s Arbejde noget, og ændret det en Del. Straks efter Krigens Udbrud indeholdt „Kvinden og Samfundet“ en Opfordring til Medlemmerne om at sende Artikler til Bladet om det Arbejde, der i D. K.s Kredse blev gjort for at efterkomme de Krav, Situationen stillede til Kvinderne. En særlig Rubrik: *Kvindens Krigstjeneste* bragte i de følgende Numre af Bladet interessante og udførlige Meddelelser om det Arbejde, der paa de forskellige Steder var taget op af Kvinder for at afhjælpe Nøden, fremkaldt af Arbejdsløshed og Dyrtid, for at skaffe det indkaldte Mandskab den nødvendige Underbeklædning og lette det Indkaldelsens Byrder, og for at indøve Kvinder i Samaritergerning o. l.

De fleste Steder var det vel Foreninger som Røde Kors og Kvindernes Forsvarsforening, der gik i Spidsen. Men D. K.s Medlemmer tog ogsaa deres alvorlige Del af Arbejdet, satte f. Eks. flere Steder Undervisning i Gang for Soldater og lod afholde Fester til deres Opmuntring.

Da Fællesstyrelsen fra flere Medlemmer i Landet modtog Forespørgsel om, hvad D. K. som Landssamfund kunde foretage sig for at afhjælpe Arbejdsnøden blandt Kvinder, besluttede Styrelsen først at gøre et Forsøg med at opfordre Medlemmerne ude i Landet til at tage saadanne Kvinder, som var blevne arbejdsløse paa Grund af Krigen, i Huset mod et rimeligt Vederlag i lettere Arbejde. Denne Tanke vandt imidlertid ikke Tilslutning, og der var mere Stemning fremme for at yde Hjælp i Penge. Fællesstyrelsen besluttede da at forsøge oprettet en Hjælpekasse, *D. K.s Hjælpekasse af 1914*, og opfordrede Medlemmerne til at yde Bidrag til denne. Den indsamlede Sum tænkes anvendt hovedsagelig til at hjælpe Kvinder, som paa Grund af Krigen havde faaet deres Indtægter indskrænkede, men som ifølge deres Samfundsstilling ikke havde Adgang til offentlig Hjælp. Formand for denne Kasse blev Gyrithe Lemche, Kasserer blev Th. Daugaard.

Da Erhvervsforholdene efter Øpretelsen af denne Kasse imidlertid bedredes, har man ment det rigtigt ikke at

begynde en Uddeling af den ret beskedne indsamlede Sum, før der paany indtraadte en virkelig Nødstilstand, hvad der, navnlig med Henblik paa de stigende Priser paa Levnedsmidler, er overvejende Sandsynlighed for vil ske.

Paa Grund af de vanskelige Forhold, som Verdenskrigen stedte mange af D. K.s Kredse i, har Redaktionen af „Kv. og Sf.“ for 1915 givet Afkald paa den Forhøjelse af 25 Øre til Bladet, der ved sidste Fællesmøde blev vedtaget; flere Kredse har imidlertid alligevel indført Forhøjelsen, og denne er da gaaet til D. K.s Hjælpekasse.

Helt har D. K. dog ikke ladet sit vante Arbejde ligge, men har haft et vaagent Øje med alt, hvad der skete paa Rigsdagen, og hvor der var Grund for D. K. til at lade høre fra sig.

Da Forslaget til Ændringer i *Sygekasseloven* i Oktober blev forelagt i Landstinget, indgav Fællesstyrelsen til det Udvalg, som Landstinget nedsatte angaaende denne Sag, sit tidligere indgivne Andragende om Indførelse af tvungen Barselforsikring i Forbindelse med den statsanerkendte Sygeforsikring og knyttet til Sengelejets Værgighed.

Der er i Kv. og Sf. Nr. 9—10 gjort nærmere Rede for denne Sags Gang, saa jeg vil kun oplyse, at det lykkedes D. K. at paavirke Udvalget saaledes, at det lagde Princippet i D. K.s Andragende til Grund for sin Afgørelse og i et Fællesudvalg mellem de to Ting opnaaedes der en Overenskomst, hvori D. K.s Synspunkter blev de sejrende, dog at Bidraget blev nedsat fra de 20 Kr., D. K. krævede, til 10.

Sygekasseinspektør Wittrup skrev i den Anledning i en Redegørelse for den nye Sygekasselov, at D. K. har sat en Fjer i sin Hat, en demokratisk Fjer, som falder godt i Traad med alt D. K.s øvrige Arbejde for at forbedre de ubemidlede Kvinders Stilling ad Lovgivningens Vej.

Vore andre Andragender har vi ingen Glæde haft af.

I Anledning af, at der ved *Dødsfald* var bleven en Plads ledig i Bestyrelsen for *Jægerspris*, indgav Fællesstyrelsen paany sit tidligere indgivne Andragende om, at der maatte blive indvalgt en Kvinde i Bestyrelsen, hvilket forekommer D. K. saa selvfølgeligt, da Stiftelsen jo er for „hjælpe-løse og forladte unge Piger af Almuen“. Desværre bestemmer Fundatsen, at Styrelsen skal bestaa af 3 Mænd og supplere sig selv. Men samme Fun-

dats indeholder ogsaa den Bestemmelse, at Forstanderen skulde være en Kvinde; 2 Aar efter Stiftelsens Oprettelse fik Styrelsen dog, med Justitsministerens Tilladelse, Fundatsen ændret til, at Forstanderen fremtidig skulde være en Mand. Saa Fundatsen maatte jo ogsaa kunne ændres i modsat Retning, og paa at noget sligt kan ske, vil D. K. nu rette sine Bestræbelser. I denne Omgang har vi imidlertid ikke haft Held med os.

I Anledning af, at der ved Dødsfald var blevet en Plads ledig i *Overværgeraadet*, indgav Fællesstyrelsen den 15de Marts Andragende om, at denne Plads maatte blive besat med en Kvinde.

Ministeren svarede, at han saa med Velvilje paa D. K.s Andragende, men dog intet turde love, og inden Marts Maanedes Udgang var Folketingsmand Klausen valgt ind i den ledige Plads.

At Folketingsmand Klausen er kommen ind af politiske Grunde, er iøjensynende, og han kan sikkert i mange Maader gøre god Fyldest. Men at Overværgeraadet er et Sted, hvor der i højeste Grad trænges til Kvinder, det er uomtvisteligt; og denne Sag viser nu aldeles tydelig, i hvor høj Grad der trænges til, at Kvinderne ogsaa har *politisk Magt* og kan stille sine Krav til Repræsentation paa de Steder, hvor det er i saa høj Grad tiltrængt, at der kommer Kvinder med.

Der findes den store Uretfærdighed, at *Statsseminarierne* kun er for Mænd, saa at Kvindernes Uddannelse til Lærere bliver meget dyrere end Mændenes. D. K. har længe haft sin Opmærksomhed henvendt derpaa, og i Fjor blev der jo nedsat et Udvalg til at indgive et Andragende om denne Sag. Udvalget begyndte med at udsende en Skrivelse til hver af Forstanderne paa Statens Seminarier, hvori vi spurgte dem, om de kunde tilraade, at Statsseminarierne aabnedes for Kvinder. Flertallet af dem svarede, at de ikke fandt dette heldigt, men vilde tilraade, at Staten oprettede et Seminarium for Kvinder. D. K.s Andragende kom derefter til at gaa ud paa, at der blev oprettet et Statsseminarium for Kvinder.

Ministeren stillede sig meget velvillig, men svarede, at der endnu ingen Bestemmelse vilde blive truffen.

Med D. K.s praktiske Kursus har det som sædvanlig gaaet udmærket godt.

Der har fra April 1914 til April 1915 været afholdt 8 prakt. Kursus i Madlavning, 3 Forevisningskursus, 2

Forelægningskursus i Næringsmiddel-lære og 20 i Sundhedslære med praktisk Øvelse i Forbinding. Disse Kursus har været søgte af 820 betalende og 139 ikke betalende Elever.

D. K. har i dette Aar første Gang gjort Forsøg med Kursus i Sundhedslære, som har været afholdt dels i Vendsyssel dels paa Fyen, og begge Steder vundet stor Anerkendelse. Vi har derfor det bedste Haab om, at disse Kursus næste Aar vil vinde endnu større Indpas rundt om i Landet og danne et smukt Led i D. K.s Oplysningsarbejde.

I Anledning af Verdenskrigen blev der efter Indbydelse af hollandske Kvinder afholdt en Kvindekongres i Haag i Dagene 28—30. April, for at drøfte, hvad Kvinder kunde foretage sig for at forebygge Gentagelsen af en lignende Verdenskatastrofe. Indbydelsen udgik ikke fra nogen Kvindeorganisation, og de fleste Deltagere mødte ikke paa nogen Kvindeorganisations Vegne. Ogsaa D. K. havde modtaget Opfordring til Deltagelse, og det vedtoges at sende to Repræsentanter, Th. Daugaard og G. Lemche. Den sidste blev dog i sidste Øjeblik forhindret i at tage afsted. D. K.s Kredse opfordredes til at deltage efter Evne i Udgifterne ved denne Repræsentation, og efterkom villig Opfordringen. De forskellige Resolutioner, som blev vedtagne paa Kongressen, har staaet aftrykte i Bladet. Denne vanskelige Kongres blev gennemført paa en fuldt ud smuk og værdig Maade.

Efter et ret fattigt og trykket Aar som mod Slutningen af D. K.s Aar — som jo ikke falder sammen med Kalenderaaret — den største Sejr, Kvinderne endnu har vundet, idet Kvinder ved Grundloven af 5te Juni 1915 fik Valgret og blev valgbare paa aldeles samme Vilkaar som Mænd.

Trods det tunge Tryk, der hviler paa enhver af os i disse Aar, følte dog alle vaagne Kvinder en jublende Glæde og en dyb Trang til at give denne Glæde Udtryk ved i et stort Kvinde tog at gaa til Kongen og Rigsdagen.

Men det var ikke nok, at D. K.s Medlemmer gik i Folketog, vi maatte have alle Kvinder med. Danske Kvinders Nationalraad der ikke er nogen Forening bestaaende af Enkeltmedlemmer, men en Organisation, bestaaende af Foreninger — den maatte kunde samle alle Foreninger og Institutioner som sideordnede. D. K.s Repræsentant i D. K. N. — Gyrithe Lemche — fo-

reslog derfor i Nationalraadet, at dette skulde ordne et sligt Tog, og Indbydelse blev udsendt til alle Kvindeforeninger og Institutioner. Desværre havde vi den store Sorg, at socialdemokratisk Kvindeforening, der selvfølgelig ogsaa var bleven indbudt, svarede Nej med den Begrundelse, at de ikke syntes, der var noget at takke Regering og Rigsdag for, de vilde kun deltage i Socialdemokraternes Fest i Søndermarken og takke sine egne Rigsdagsmænd. Det hjalp ikke, at vi erklærede, at den Adresse, der vilde blive overrakt Kongen og Rigsdagen, ikke vilde komme til at forme sig som en Tak, men kun som et Udtryk for vor Paaskønnelse og Glæde — de fastholdt sit Standpunkt, og vi havde derfor den Sorg at maatte gaa i Kvinde tog uden Arbejderkvinderne, som vi saa gerne vilde have haft med.

Ogsaa den konservative Kvindeforening — som dog er Medlem af D. K. N. — nægtede at gaa med, saa man kan med Sandhed sige, at Kvinde toget var upolitisk, idet de to politiske Kvindeforeninger begge to udeblev.

Det forberedende Arbejde til Kvinde toget blev udført af et Fællesudvalg, hvori D. K. var repræsenteret ved Formanden og Formanden for Forretningsudvalget; Th. Daugaard blev Formand for et af Underudvalgene — Arrangementsudvalget — og D. K.s Kontor blev stillet til Fællesudvalgets Rådighed. Det var travle Dage for Kvinde toget, men vi havde ogsaa den meget store Glæde, at et Kvinde tog paa mellem 10 a 12,000 Kvinder med forskellige Bannere, hvoriblandt forrest var D. K.s, bagved et Dannebrog, i ordnede Rækker paa 5 marcherede taktfast fra Grønningen gennem Amaliegade til Amalienborg, hvor Nationalraadets Formand — Henni Forchhammer — i Spidsen for en Deputation paa 25 Formænd for forskellige Kvindeforeninger og Institutioner fik Foretræde for Kongen og overrakte Danmarks Konge en Adresse indbunden i en meget smuk Mappe af Ruskind og derefter gik til Rigsdagen og overrakte et ligelydende Eksemplar af Adressen til Ministeriet og Rigsdagens Formænd.

Der var fra forskellige Sider megen Modstand mod dette Tog, men vi overvandt den, og gennemførte Toget paa en glimrende Maade. Og saa meget er vist, at det nu staar fast i enhver Kvinde Bevidsthed, at *Kvinderne har faaet Valgret!* Det var et historisk Øjeblik, da vi stod paa Amalienborg og Kong Chr. X og Dr. Alex-

andriné kom ud paa Altanen og talte til os — et Øjeblik, der aldrig vil gaa af Minde — og den Gang Henni Forchhammer som første Kvinde stod med fuld Ret paa Talerstolen i Danmarks Folketing.

D. K. glemte ikke dem, der havde arbejdet for at skaffe Kvinderne Valgret og nu havde lukket sine Øjne. Fire af Fællesstyrelsens Medlemmer var om Morgenen den 5te Juni ude at lægge en smuk Laurbærkrans med hvide Roser bunden af en af D. K.s Kredsførmænd og med røde og hvide Baand paa, paa Pauline Worms og Svend Høgsbrørs Grave, og til Aarhus havde vi sendt en lignende Krans til Mathilde Fibigers Grav, som nedlagdes af Aarhus Kredsens Formand. Vi troede, at Kirstine Frederiksen var jordet i Amerika, hvor hun døde, men da vi spurgte, at hun var bleven brændt, og hendes Urne sendt til Familiegravstedet paa Laaland, blev der ogsaa sendt en Krans der ned, men den kom jo lidt for sent.

Til Fredrik Bajer og Frue, som har stiftet D. K. 1870, sendtes den 5te Juni en Buket med en Takskrivelse.

Dette var vor store Festsdag, som blev fejret paa en fuldt ud værdig Maade.

Nu kommer *Arbejdets Dag*; gid nu alle Kredse maa tage det op med Iver, og ingen svigte.

Det var ved Afstemning afgjort, at D. K. ikke skulde holde Fællesmøde i Aar, men kun et Formandsmøde d. 5te Juni. Det blev nu anderledes. Da Grundloven blev vedtaget, var Fællesstyrelsen ikke i Tvivl om, at vi maatte samles til Fællesmøde. Men da Aarhuskredsen, der stod som Indbyder til Fællesmødet 1915, ikke kunde modtage os med saa kort Varsel, henvendte vi os til Nr. 2 af Indbyderne fra ifjor, Odensekredsen, og denne har altsaa paataget sig det ingeniunde lette Arbejde med saa kort Varsel at overtage Værtskabet for saa mange Tillidsmænd.

Under disse Krigstider, der jo har lagt et Tryk paa os alle, kan De nok forstaa, at der ikke er bleven dannet mange Kredse. Deres Tal er kun vokset med én — vi har nu 131 Kredse med 9000 Medlemmer. Medlemstallet er vokset bedre end Kredsenes Tal, den 1. Jan. 1915 havde vi 3 a 400 flere Medlemmer end 1914, og i den sidste Tid gaar det rask med Indmeldelser, den ene Dag 15, den anden Dag 50 o. s. v.

Gid D. K. maa vokse sig stærkere og

stærkere, saa at vi om det kan bruge Bjørnstjerne Bjørnsons Ord:

„Begynder som en Susen i Kornet Sommerdag,
Og vokser som en Brusen gennem Skovenes Tag.“

4. *Regnskabet aflægges og godkendes.* (Se Kv. og Samf. Nr. 9—10).

Her forlod Pressens Repræsentanter Salen.

Gyrithe Lemche bringer udenfor Dagsordenen en Tak til de Kredse, som har ydet Bidrag til „D. R.s Hjælpekasse af 1914“. Kapitalen er nu ca. 750 Kr. Hun haaber, at Forsamlingen vil billige, at Beløbet kun uddeles, naar Nøden eventuelt igen bliver saa stor, som den var, da Hjælpekassen oprettedes.

5. *Forslag til en ny § 1.*

Gyrithe Lemche anbefaler det af Fællesstyrelsen stillede FoFrslag.

§ 1.

Dansk Kvindesamfunds Formaal er:
a. at udvikle og dygtiggøre Kvinden til fuldmyndige Borgers Ansvar og Arbejde.

b. at arbejde for Kvinders Ligestilling med Mænd i Familie, Samfund og Stat.

c. at forbedre Kvinders og Børns Kaar, særlig ad Lovgivningens Vej.

Taleren udvikler den nærmere Betydning af hvert af Paragrafens Stykker efter først at have givet en historisk Redegørelse for Paragrafens forskellige Ordlyd til de forskellige Tider. Hun beder indtrængende Forsamlingen om at forandre saa lidt som mulig ved den, da hun mener, den, skarpt og sammentrængt, rummer Programmet for hele D. K.s Virksomhed.

Wilhelmine Willingshøj (Slagelse) synes godt om Forslaget, men ønsker et Arbejde for Fredssagen knyttet dertil. Ønsker det sat under Afstemning, men tager paa indstændig Opfordring sit Forslag tilbage.

Caroline Testmann (Kbhvn.) foreslaar, at der i Stk. 6 skal staa: „*Gennemførelsen af Kvinders Ligestilling*“, da den Ligestilling, vi har, ikke altid anerkendes.

Karen Hessel (Kbhvn.) havde lidt Betænkelighed ved Par. 1.s Stk. b. Hun mente, at det teoretiske Krav om Ligestilling, let praktisk kunde føre til, at Mændene blev anbragt i Stillinger, som naturlig vilde være Kvinderne forbeholdt. Hun ville hen-

stille til Fællesstyrelsen at finde en anden Form for dette Stykke af Paragrafen.

Dora Lacoppidan-Kofoed (Odense) ønsker et Stk. d. føjet til Par. 1, indeholdende, at D. K. er en upolitisk Forening.

Birgitte Berg Nielsen (Kbhvn.): Ligestillingen skal ikke blot være teoretisk, men ogsaa praktisk. Kvinderne maa ikke være udelukket fra noget Embede, hvis det passer for deres Evner. Par. 1.s Stk. b kan muligvis udformes lidt skarpere, saa det bliver klart, at vi ingen kunstige Skel vil have.

Camilla Nielsen (Kbhvn.) vil ikke have den skarpere udformet. Vi maa arbejde paa Kvindernes Dygtighed i Første Linie. Finder Stk. a. og Stk. c. fortræffelige. Anbefaler et energisk Arbejde for Børnenes Vel.

H. Chr. Lund (Svendborg) anbefaler at vedtage Paragrafen i dens foreslaaede Ordlyd. Der maa intet tilføjes af andre Spørgsmaal. Par. 1 er D. K.s Program og bør være enkel og kortfattet.

Dr. Hedevig Reinhardt (Kbhvn.): Meningen er ikke, at Kvinder skal tvinges ind allevegne, men have Adgang overalt. Ingen kunstige Skel.

Kirstine Clausen (Rudkøbing) vil støtte Forslaget om at præcisere, at D. K. er en upolitisk Forening.

Anne Bruun (Kbhvn.), mener, at Forbedring af Kvinders Kaar ligger udtrykt i Kravet om Ligestilling med Mænd. Vil nødig altid have Kvinder og Børn slaaet sammen.

Gyrithe Lemche tror ikke, at Kvindernes Kaar forbedres ved Ligestilling alene. D. K. maa ogsaa tage Sigte paa de Kvinder, som lider under Følgerne af den Dobbeltmoral, som opretholdes i Samfundet. Ligeledes maa D. K. gøre noget for den Kvinde, som lider under en drukken Ægtefælles Mishandlinger. Anbefaler indstændigt, at man ikke stryger Kravet om Forbedring af Kvindernes Kaar. Vil forøvrig anbefale C. Testmanns Forslag, og foreslaar paa Fællesstyrelsens Vegne, at Stk. 6 ændres til: Arbejde for Gennemførelsen af Kvinders fulde Ligestilling med Mænd i Familie, Samfund og Stat.

Anne Bruun trækker sit Forslag om at udelade: „Forbedring af Kvinders Kaar“ tilbage.

Dora Lacoppidan-Kofoed (Odense) stiller Forslag om at Paragraf 1 skal indledes med de Ord: Dansk Kvindesamfund er en upolitisk Forening.

Gyrithe Lemche: Vi er ikke en upolitisk Forening men en *upartipolitisk* Forening. Det er overflødig at sige det sidste og kunde indskrænke vor Handlefrihed.

H. Chr. Lund (Svendborg). En saadan Tilføjelse kunde misforstaas og derfor bør udelades.

B. Berg Nielsen: Den Mulighed har været drøftet, at vi skal søge at faa Kvinder ind paa Rigsdagen, vedtager vi et Forslag som dette, bliver et Arbejde i den Retning en Umulighed.

Kirstine Clausen (Rudkøbing) ønsker ikke længere at støtte Forslaget.

Forslaget sættes under Afstemning. 3 for, næsten alle imod. Fællesstyrelsens **Ændringsforslag** til Stk. b sættes under Afstemning og vedtages med stort Flertal.

Derefter sættes Par. 1 i sin Helhed med den vedtagne Ændring under Afstemning og *vedtages enstemmig*.

Mødet hæves.

Frokostpause.

Forhandlingerne genoptoges Kl. 2.

Ordstyrer: *Kirstine Rasmussen*.

Punkt 6: *Andre Forslag til Ændringer i Fælleslovene.* (Se Kv. o. S. Nr. 9—10).

Zertne Nielsen (Marvede-Hyllingekredsen) indleder: Naar Marvede-Hyllingekredsen har taget Fællesstyrelsens Forslag fra i Fjor op igen, er det, fordi den synes, der trænges til mere Samarbejde mellem Fællesstyrelsen og Kredsen, og mener, dette bedst vil opnaas, naar Distrikterne vælger deres egne Repræsentanter til Fællesstyrelsen. Vil meget anbefale Forsamlingen at vedtage Forslaget.

Elisa Petersen stiller paa Fællesstyrelsens Vegne følgende Ændringsforslag, til Par. 3:

„Samfundet ledes af en Fællesstyrelse paa 17 Medlemmer, nemlig: Formændene for de 8 Distrikter, 7 i København eller nærmeste Omegn bosiddende Mellemmer og 2, der kan vælges uden Hensyn til Bosted.

Saafrømt en Distriktsformand ikke kan tage imod Valg til Fællesstyrelsen, skal hun erstattes af et andet Medlem af samme Distriktsstyrelse.

De 8 Distriktsrepræsentanter vælges med hver sin Suppleant ved skriftlig Afstemning for 3 Aar ad Gangen paa Møder i Distrikterne. Se iøvrigt de for Distrikterne gældende Love.

De øvrige 9 Mellemmer vælges paa det aarlige Fællesmøde for 3 Aar og

afgaar efter Tur, 3 hvert Aar. De to første Aar bestemmes Afgangen ved Lodtrækning. Desuden vælges for 1 Aar 3 Suppleanter, hvoraf de to skal være bosiddende i København eller nærmeste Omegn og være Suppleanter til Forretningsudvalget.

Paa det aarlige Fællesmøde vælges desuden to Revisorer for kritisk at gennemgaa Regnskabet.“

Fællesstyrelsen har ment med dette Ændringsforslag at imødekomme de Medlemmer, som i Fjor mente, at det var for meget baade at være Distriktsformand og Medlem af Fællesstyrelsen. Hun beder Forsamlingen, saa fremt Forslaget gaar igennem, bemyndige Fællesstyrelsen til at ned sætte et Udvalg med Suppleringsret til at udarbejde et Udkast til fremtidige ensartede Love for Distrikterne, og til Landets Inddeling i 8 Distrikter. Dette Udkast skal forelægges Formandsmødet i Januar og endelig vedtages paa næste Fællesmøde.

Marie Illum (Kbhvn.): Københavnskredsen stiller atter i Aar sit Forslag om, at den skal have Ret til at vælge et Medlem ind i Fællesstyrelsen. Det er ofte heldigt, at Københavnskredsen kan følge Fællesstyrelsens Færd paa nærmere Hold. Københavnskredsen vil dog nødig at saadan Ret skal skille Kredsen ud af det sjællandske Distrikt.

B. Berg Nielsen anbefaler Københavnskredsen Forslag, men frømhæver, at den, som vælges, skal vælges paa Kredsen Generalforsamling, saa Ansvar for hvem, der kommer ind, hviler paa hele Kredsen og ikke alene paa Styrelsen.

Ida Holck ((Maribo), gør opmærksom paa, at hvis Medlemmerne skal repræsenteres efter Antal paa Distriktsmødet, vil det blive den største Kreds i Distriktet, som sætter Repræsentanten i Fællesstyrelsen ind.

Elisa Petersen: Medlemsantallet maa være det, som lægges til Grund. Det er heldigt, om Kredsen repræsenteres ved Formanden, at det kan være en anden er en praktisk Ventil.

Marie Riising Rasmussen: Hvert enkelt Medlem kan ikke deltage i Valget, det maa være Distriktsmødet, hvor Kredsen er repræsenterede efter Antal.

Bodil Ipsen (Horsens) mener, at der bør være 9 Distrikter, saa København ingen Særstilling faar.

G. Lemche foreslaar paa Fællesstyrelsens Vegne følgende Tilføjelse: De syv i København bosiddende Medlem-

mer danner Folketingsudvalget. Et af Forretningsudvalgets Medlemmer vælges af Københavnskredsen ud af dennes Styrelse for 3 Aar ad Gangen. De øvrige 8 Medlemmer vælges o. s. v.

Marie Illum: København ønsker at Byen og Landet skal danne et Distrikt.

F. Jochimsen (Silkeborg) mener, at saaledes vil Københavnskredsen komme til at stemme 2 Gange, baade for sig selv og sammen med Distriktet, og dette er ikke Ligestilling med Distrikterne. Selv om der kun skal være 6 Medlemmer i Forretningsudvalget foruden Københavnskredsen Repræsentant, stemmer København paa denne Maade flere Gange.

Karen Johansen (Holstebro) fraraader, at man igen kommer ind paa Drøftelsen af, hvorvidt der skal vælges 7 Medlemmer i København, det, som det kommer an paa, er at Arbejdet bliver godt gjort.

Marie Illum tager sit Forslag tilbage, om at Styrelsen i København skal vælge Københavnskredsen Repræsentant i Fællesstyrelsen og modtager Forslaget om at Københavnskredsen Generalforsamling vælger hvert tredje Aar et Medlem ud af Styrelsen til at være Kredsen Repræsentant i Fællesstyrelsen.

§ 2 sættes under Afstemning og vedtages enstemmig.

§ 3 sættes under Afstemning og vedtages enstemmig med Fællesstyrelsens 2 Ændringsforslag.

Stk. 5 i § 6 (Hvis Fællesstyrelsen finder det tjenligt, kan i Januar Kredsenes Formænd og Fællesstyrelsen samles) sættes under Forhandling.

Astrid Stampe Feddersen trækker paa Fællesstyrelsen og Marvede-Hyllingekredsen Vegne dette Forslag tilbage, saaledes at den nuværende Bestemmelse, der lyder: I Januar holdes et Møde, hvor Kredsformændene og Fællesstyrelsen samles, bibeholdes.

§ 9. *Gyrithe Lemche* motiverer den foreslaaede Bestemmelse, at D. K. som Helhed kan indtræde i andre Sammenlutninger med beslægtede Formaal, naar dette vedtages paa det aarlige Fællesmøde. Distrikter og Kredse er som Led af D. K. udelukket derfra.

Vedtoges enstemmig.

Paa Forslag af Formanden for Odensekredsen vedtages det med Bifald at fremskynde den tilbageværende Del af Dagsordenen saaledes, at der kan blive Tid til en Udflugt til „Frøens Bøge“.

Marie Illum stiller paa Københavns-kredsens Vegne Ænringsforslag til Fælleslovenes § 3 gaaende ud paa, at Forslag til Dagsordenen skal indgives til Fællesstyrelsen mindst 8 Uger inden Fællesmødet og udsendes til Kredse 6 Uger før Mødet.

Damerne *Elisa Petersen* og *Helga Scheving* (Hjørring) anbefaler Forslaget.

B. Berg Nielsen foreslaar at der kommer til at staa „foreløbig Dagsorden“.

Th. Daugaard: Vedtages dette Forslag, maa Fællesmødet indkaldes med mindst 10 Ugers Varsel. Det vil let føre til ekstraordinære Fællesmøder, og saa faar vi atter for kort Tid.

Marie Illum: En foreløbig Dagsorden vil ikke være til nogen Nytte. Der virkelige Dagsorden bliver maaske en hel anden.

Forslaget sættes under Afstemning. 29 stemte for, 41 imod.

Ændringsforslag til § 8 (Holstebro-kredsen).

Dorthea Mikkelsen indleder. Repræsentationsretten til Fællesmøderne bør indskrænkes, inden Tillidsmændenes stadig voksende Antal fører til mislykkede Møder. Derfor: 1 Tillidsmand for hver af de første 25, og derefter en for hvert hundrede Medlemmer.

B. Berg Nielsen: Endnu har vi ikke manglet Indbydelse, For Nødvendigheden byder det, bør vi ikke indskrænke Repræsentationsretten til Fællesmøderne.

H. Chr. Lund (Svendborg): Vil helst blive ved den gamle Ordning, men skal den ændres, saa stiller Svendborgkredsens Forslag om at der kommer til at staa: for hvert følgende 50 Medlemmer istedetfor for hvert 100.

Marie Illum (Kbhvn.) støtter Svendborgkredsens Forslag.

Oline Olsen (Nykøbing F.): Bliver D. K. ved med at vokse, bliver det nødvendigt at gaa til en Indskrænkning. Støtter Svendborgkredsens Forslag.

Karen Johansen vil paa Holstebro-kredsens Vegne tage mod Svendborgkredsens Forslag.

Ingb. Tolderlund (Thisted) foreslaar Stemmeret for hver 25, men kun Repræsentationsret for hver 50.

Damerne *Clay Petersen*, *Mynster* og *Bjerre* ønsker den nuværende Repræsentationsret bevaret.

Zerine Nielsen (Marvede-Hyllinge), foretrækker at blive ved 1 for hver 25; men skal det ændres til 1 for hvert

50, maa der staa, at Formanden er pligtig til at møde.

Thistedkredsens Forslag sættes under Afstemning. Falder.

Svendborg-, København- og Holstebro-kredsens sættes under Afstemning. Falder.

Nørre-Nebelkredsens Ændringsforslag om 2 Repr. for Kredse paa 5—50 Medl. og 5 Repr. for 50—500 Medl. bortfalder, da Forslagsstilleren ikke er mødt.

Forretningsordenens § 3. Foreslaas tilføjet som nyt Stykke: Navnene paa de Kandidater, som ønskes opstillede til Fællesstyrelsesvalget opgives skriftlig. (Se Kv. og Sf. Nr. 9—10).

Elisa Petersen motiverer Forslaget med, at det var hændt, at Kandidatemner, som Kredse havde drøftet og enedes om Aftenen forud for Valget, paa selve Valgdagen blev kuldka-stede ved at en ny bragtes paa Forslag i sidste Øjeblik, hvorved Stemmerne splittedes.

B. Berg Nielsen foreslaar, at der kommer til at staa, at Forslag indgives til Protokolføreren Aftenen før Valget, eller indtil Kl 10 Aften.

Kath. Alstrup (Viborg) ønsker, at Navnene paa Kandidaterne maa blive opgivne i Bladet saa tidlig, at Kredse kan naa at drøfte dem og ikke blot de Delegerede.

Karen Johansen (Holstebro): Vi vil ikke afskæres fra at foreslaa en brugbar Kraft, som viser sig paa selve Fællesmødet.

Forslaget vedtoges med stor Majoritet og med Kl. 10 i Stedet for Kl. 6.

Samtlige Lovændringer i Marvede-Hyllingekredsens Forslag sættes under Afstemning. Vedtoges med en Stemme mod alle.

4. *Forhandling om Samarbejde mellem Distrikter og Kredse*.

Elna Hansen (Assens) indleder. Hun foreslaar, at der indføres en Vandrebog for hvert Distrikt, som gaar fra Kreds til Kreds, og hvori hver Kreds beretter om sit Arbejde. Foreslaar Formandsmøder indenfor Distriktet.

B. Berg Nielsen er bange for, at Vandrebogen vil blive liggende mange Steder. Foreslaar, at Forslaget overlades til Udvalget ang. Distriktsordningen.

Riising Rasmussen ønsker ikke, at Formandsmøder i Distrikterne skal afløse de store Distriktsmøder med Repræsentation i Forhold til Med-

lemsantal. Man kan jo forsøge med Vandrebogen, men hun nærer ingen Tro til den. Distriktsmødet maa holdes paa et centralt Sted.

Elna Hansen forstaar ikke, at man ikke kan holde Mødet hvorsomhelst i Distriktet, men ønsker Sagen henvist til Udvalget.

Referat af 2den Dags Møde følger i næste Nummer.

Forøgelse af Gehejme-konferentsraadinde Andræs Mindelegat til Fremme af Kvinders økonomiske Selvstændighed

—o—

Det Legat, som Brødrene Etatsraad Poul Andræ og Overretsassessor Victor Andræ har stiftet til Minde om deres Moder, og som uddeles af Dansk Kvindesamfunds Fællesstyrelse, forøgede Legatstifterne i Slutningen af Aaret 1914 med 20,000 Kr., saaledes at hele Legatet nu er paa Kr. 50,000.

Legatets Stiftere har ønsket, at mindst to Portioner aarlig af den senere Forøgelse skal være paa 200 Kr. hver, og at en af disse Portioner fortrinsvis skal tildeles en Kvinde som Hjælp til Uddannelse i Klaverspil eller Sang.

Ved en beklagelig Forglemmelse er denne glædelige Nyhed ikke meddelt i »Kvinden og Samfundet«, inden vi bekendtgjorte Resultatet af Uddelingen i Aar, der som Følge af Forøgelsen var 1200 Kr., i Modsætning til tidligere Aar, hvor der kun har været ud-delt 1000 Kr.

Dansk Kvindesamfunds Fællesstyrelse rettede øjeblikkelig en Tak til de to Brødre Andræ, og udtalte sin Glæde over at være udvalgt til at uddele dette for Kvinder saa betydningfulde Legat.

PHØNIX

RENSYREDE

og

- MALTEDE -

Rug og Hvede Brød.

Bemærk dette Mærke

Leverandør til

Den Suhrske Husmoderskole.

Hilsener til Dansk Kvindesamfund i Anledning af 5. Juni 1915.

—o—

Efter Løfte i sidste Nummer af Bladet har vi herved den Glæde at offentliggøre de Hilsener, som fra nær og fjærn bragtes vor gamle ansatte Forening den Dag, da dens 45 Aars Arbejde lønnes med Indførelse af politisk Myndighed til danske Kvinder. — Blandt Navnene fra vore Søsterlande vil mange af vore Læsere finde Venner fra det nordiske Kvindesagsmøde, som D. K. var Vært for i Juni 1914.

Göteborg: Till Danmarks Kvinnor! Till det nya Dannevirke, som rests kring Ert lands frihet och rätt, slå vi i Dag en Bro av jublande lyk- önsknningar. — Byggd på fast för- tröstan, att Nordans nya medbor- garskaron snart skola ökas med de enda efterblivna.

(Undertegnet af 472 navngivne

svenske Kvinder med *Frigga Carl- berg* og *Hildur Øjer* i Spidsen.)

Assens: For Kvinders Virke rige Kaar- For Danmarks Fremtid gyld- ne Aar! Hilsen.

Assenskredsen.

Karlstad: 13 kvinliga rösträtts- föreningar i Selma Lagerlöfs land- skap hilsa Danmarks kvinnor med glädje och afund.

Värmlands Länsförbund
genom
Gerda Hellberg.

Kristiania: Eders Sejr har samlet os til en festlig Stund. — I Begej- string for det Folk, som har kunnet glemme al Strid og hygge den nye Grundlov med lige Ret for alle Bor- gere, roper vi: Leve Danmark!

Emely Arnesen, Randi Blehr, Hel- ga Berger, Thea Holst, Anne Half- stad, Pylle Horst, Anna Hvosleff, Berta Jordfald, Wenike Kjelland, Ida Konow, Gina Krog, Aadi Lampe, Johanne Mohn, Ragna Nielsen, Fer- nande Nissen, Alette Ottesen, F. M. Qwan, Anna Rogstad, Ingrid Ellef- sen, Kate Anker-Møller.

Keyport: Danish men and women gathered to celebrate June fifth congratulate Danish women.

Metthea Mathiasen. Thyra Dorf. Helene Berg. Gudrun Diewsen.

Aalborg: Glemte vi blev i 1849. — Kampen er endt! Menneskeret har vi vundet!

Hjertelig Hilsen til alle da festen- de Kvinder.

Bartholine Jørgensen.

Helsingfors: Finsk Kvinnoförening sends to its sister-association the best wishes for the new rights of citizenship.

Ilmi Hallsten, President.

Smukt haandmalet kom følgende Hilsen:

Helsingfors:

Danmarks kvinder!

I hafven erhållit en dyrbar rättig- het: fuldstændig politisk medborgar- rätt, som i mänsklighetens namn tillkommer hvarje fri medborgare och gifver den rätt att deltaga i af- görandet af fosterlandets öden!

I hafven troget och länge arbetat för denna rätt, och då nu Danmarks kvinnor tillkämpet sig den, vilja vi sända Eder en vördsam, systerlig hälsning!

Ungfinska kvinnoklubben i Helsingfors

genom *Ellinor Ivalo, Alli Nissinen, Elli Sirelius, Aili Warén, Minna Frisk, Elin Rönnholm, Katri Berg- holm, Hellin Erich, Hilma Kerppola, Maja Heikell, Julie Wichmann.*

Aarup: Aarupkredsen sender sin Hilsen i Anledning af Dagen. Vi glæder os med Dem.

Reykjavik: Icelandic womens as- sociation congratulate heartily on account of victory Danish women obtain by the recently confirmed Constitution.

Kathrin Magnusson.

Helsingfors: Felicitations sincerés pour droit de vote obtenu.

Union femme, Finlandaises.

Helsingfors: We rejoice with your splendid peaceful victory!

Swedish womens Association in Finland.

Annie Furuhejm. Jenny Forselles.

Jywaeskylae: Our best sympathy and wishes for universal Suffrage.

Finish Women Unions Annual Meeting.

Stockholm: Heartiest congratula- tion upon Danish womens Victory! Your powers now free to work for peace.

Hague International Congress Delegation.

Aars: Hjertelige Hilsener til alle nærværende fra en, som gerne var tilstede.

Mathilde Stefanson Lütken.

Bergen:

Sammenhængen i Samfundskjæden, »Hjemmets Pulsslag i Travlheten«, Villigheten fra Kjærligheten, Offerviljen til Samfundsfreden. Give I Danmark for Sejersglæden.

Bergens Kvindesaksforening.

Mary Steen,
kgl. Hoffotograf. 22
Amagertorv Nr. 4, 3.

Trondhjem: Hjærtelig Haandslag og Lykønskning fra
Trondhjems Kvindesaksforening.

Upsala: »Fra Isefjord det bruser — det taler om Tider ny.« Helli Eder!
Upsala F. K. P. R.
Genom Ellen Hagen.

Stockholm, Till de danska Medborgarinnorna! De upptagna hälsas av de kvarlätna!
För Foreningen för Kvinnans politiska Rösträtt i Stockholm
Gulli Petrini.

Kristiania: Et Hurra for dem, som har kjæmpet og sejret.
Sofie Voss.

Kristiania: Hurra for Stemmeretten.
Dagny Bang.

Kristiania: »Nylænde« hilser »Kvinden og Samfundet« i Anledning af den storartede Sejr. Gør de første Skridt paa Banen, saa I egger os fremoyer. »Fram då, frendar i fredelege kappsteg.«
Gina Krog.

Tromsø:

Stemmeret faaet,
Dit Maal er naaet!
Av tusen Røster
Du hilses Søster.
Velkommen efter,
Ej splittes Kræfter,
Men sammen vi staar,
Til Alle det naar,
Hver Europas Kvinde,
Suffraget, Russerindel
Hilsen fra Tromsø
Landskvindestemmeretsforening.

Herning: Hilsen og Tak.
Else Skov, Læge.
Margrete Glud,
Kredslæge for Herning Lægekreds.

Kristiania:

Danske Kvinder til Lykke med Dagen,
Sol over Eder og Sol over Sagen!
Urd.

Arendal: Arendals gamle Stemmeretsforenings Bestyrelse fremsender sin hjerteligste Hilsen og Lykønskning til Merkedagen.

Aagot Bull. Laura Ravn.
Anna Lundegaard. Elisa K. Olsen.
Bergit Olsen.

Stockholm: Paa rättvisans segerdag i Danmark, jublande lyckönskan till Danmarks Kvinnor och hela Folket!
Fredrika Bremer Förbundet.

Vänersborg: Vänersborgs Förening för Kvinnans politiska Rösträtt sender de danska Kvinnorna sin varma lyckönskan till deras nyvunna seger i kampen för rättvisan och deras folks lycka.

Wäxiö: Till vunnet fullt medborgerskap lyckönskas danska kvinnor.
Wäxiö Rösträttsförening.

Mariestad: Å Mariestads Röstrettsförenings vägnar sändes Danmarks kvinnor en varm lyckönskan till vunnen seger.
Andriette Florén,
Ordförande.

Söderköping: Glädjas med Er åt de nyvunna rättigheterna.
Föreningen för Kvinnans politiska Rösträtt i Söderköping.

Voss: Til danske Kvinnor 5. Juni 1915. Velkomne efter! Til Lykke med vunnen Rett og nytt Ansvar.
Voss Kvinnelag.

Fredericia:

Paa Danmarks Lykke frigjorte Kvinder vil bygge!
Johanne Ankjær.

Styrkende Jernsmikstur angriber ikke Tænderne. Ved Forsøg er det godtgjort, at de røde Blødlegemer tiltager ved Brug af Fergan. Anbefales af Læger i Tilfælde af Svækkelse af forskellig Art. Benyttes paa Hospitaler her og i Udlandet. I Tilfælde, hvor Brug af Jern giver Forstopelse, anbefales

Beta-Fergan.

Faas paa-Apotekerne med Brugsanvisning i Flasker à 1,65 og 1,00.
Man advares mod Eiterligninger.

Forlang udtrykkelig Leerbecks & Holms Fergan.
Leerbeck & Holms kem. Fabrikker.
Belønnet med Hædersdiplom, Guld og Sølvmedaille. 37

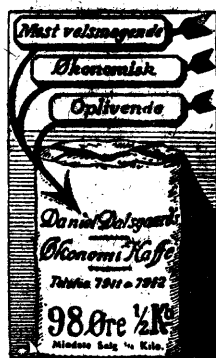
Mosegaard pr. Ejby: Venlig Hilsen til alle Kvinder i København, der glæder sig over den nye Grundlov. I Tankerne vil min Datter og jeg være med i Grundlovstoget, det er Kvindernes store Dag i Danmark!
Johanne Andersen.

Aarhus: Dansk Kvindesamfund og Aarhus Kvindevalgretsforening, samlet til Fest paa vor store Dag sam-

„Singalwatté“
(Ceylon Have The)
Højeste Udmærkelse her i Landet
Importeret af
IVERSEN & LARSEN

Forlang altid nylagte **Æg** **Dansk Andels Æggesport.**
Stemplet med **D. A. Æ.S.** indregistr. Varemærke. **Vare-** **Mærke.** **Vogt Dem for Efterligninger.**

Støvsuger Centralen **Baßerstræde 5 · Telf. Vester 4401.**
Renser Alt for Støv og Møl
Anbefalet af de bedste Hjem i København

Vælgerforening« afholdt den 26. Maj d. A., blev det efter Forsamlingens enstemmige Ønske overdraget Styrelsen at sende Dansk Kvindesamfund denne Tak paa Grundlovsdagen.

Kbhvn., d. 5. Juni. 1915.

Johanne Blom.

Manna Dencker Christensen.

Charlotte Hansen. Ingeborg Høgsbro.

Kate Petersen. Marie Ploug.

Hedvig Reinhard.

Næstved; I kærlig Hilsen, Lykønskning og dybeste Taknemmelighed.

Marie Hansen,
Byraadsmedlem.

Flisen: Danske Kvinder! Med Ret følger Pligt! Lykke till!

Ingeborg Løvhaug Røstvang.

Berthea Renalen. Olnie Aas.

Ragna Rask. Gina Enger.

Marthea Sletdalen. Eline

Kjelmyr. Olivia Skjødthaug.

Liv Dahl.

Til

Kvindeforeningens Møde i Gr. Hus.

København: Hilsen og Haandslag.

Ida Falbe Hansen.

Elisabeth Grundtvig.

Anna Bugge-Wicksell (Lund) op læste og overrakte følgende smukt kaligraferede Hilsen:

Till Danmarks kvinnor!

Lycka till målet ni nått,

Lycka till rätten ni fått,

Danska medborgarinnor.

I jublet, som fyller Er själ,

Kan ingen ta varmare del,

Änd svenska rösträttskvinnor.

Landsföreningen för

kvinnans politiska rösträtt.

Drammen.

Dansk Kvindesamfund,

Studiestræde 49, Kbhvn.

Tillykke med Stemmeretten.

Betsy Kjælsberg.

men med mange andre, sender en hjertelig Lykønskning.

Kristiania:

Danmark, dejligst vang og vænge lyser over hav!

Thi de gamle danske drenge har fyldt retfærd's krav.

Tyras og Margretes døtre bænket er ved brødres bord.

Lykke over gamle Danmarks folk og fagre jord!

Olaug Løken.

København: Konge og Rigsdag hyl-des, fordi Kvinderne har faaet poli-tisk Valgret og Valgbarhed; men vore Tanker gaar i disse Dage uvil-kaarligt en Menneskealder eller to tilbage, og vi spørger os selv: »Hvem har først rejst Kravet om Kvindens Ligeberettigelse med Mænden, hvem har kæmpet udholdende trods megen Modstand baade fra Mænd og Kvin-der, hvem var det, som først rejste Fanen for Kvindens Valgret? — Det var »Dansk Kvindesamfund«! Vi føler derfor Trang til paa d. 5. Juni 1915, den Dag, da den nye Grund-lov underskrives, at sende en oprig-tig Tak for den Kamp, »Dansk Kvindesamfund« har ført gennem de mange Aar, lige utrættelig i Ar-bejdet for at oplyse og dygtiggøre Kvinderne som for at træde i Skran-ken for deres Ret overalt, hvor Lej-lighed gaves. — Paa den Generalfor-samling, som »Kristne Kvinders

Deres Helbredstilstand

bestemmes for en stor Del af, hvad De spiser Selv om Deres Helbred er godt, kan det kun bevares ved en sund Levemaade; men er De sygelig og mangler Kræfter, er sund, nærende Føde den første Betingelse for at blive rask. I begge Tilfælde anbefales vore forskellige

Næringsmidler for Sunde og Syge.

Forøvrigt anmodes Publikum om at skrive efter vort udførlige Katalog, kaldet **„Vor Ernæring“**, som indeholder Beskrivelse over vore forskellige Varer samt Prisliste, der efter Forlangend. sendes gratis og frauko.

„Skodsborg Sanatoriums Sundheds-

kaffe“, fremstillet af Korn og Frugt, anbefales som særdeles velsmagende og billig.

„Den sanitære Fødevarerfabrik“

(Skodsborg Badesanatoriums Fabrik).

Baldersgade 14.

Kjøbenhavn L.

En Gros. Telf. Taga 289. En Detail.

Litteratur.

—o—

Nikoline Kirkegaard: Malvina Steensdatter Blicher. — 330 Sider. — E. Jespersens Forlag. — København.

Det vil utvivlsomt fra nogle Sider blive bebrejdet Forfatterinden, at hun har ment allerede nu at turde give en Skildring af Livet i vor berømte Digters Hjem, skønt det paa Forhaand maatte vides, at denne Skildring, hvis den da skulde rumme blot noget af Sandheden, maatte blive en saadan, der til en vis Grad fremdnog de uhyggelige og ulykkelige Forhold, som herskede i Spentrup Præstegaard i Tædverne og Fyrrerne i forrige Aarhundrede. Og vi tør ikke nægte saadanne Bebrejdelser nogen Berettigelse. Det føles lidt underligt at høre Personer, som man har kendt, mer eller mindre ilde omtalte, og man tænker sig, at en saadan Omtale maa kunne virke højest ubehagelig paa deres endnu levende Børn.

Hermed skal ikke være sagt, at Forf. paadutter sine Personer noget ufordelagtigt for at gøre sig interes-sant, — Skildringen bærer i høj Grad Præg af samvittighedsfuldt Studium af hver af de optrædende Hovedpersoner, og det kan for den Sags Skyld meget vel være gaaet til, som Forf. skildrer os det. Men selve Blichers hjemlige Forhold, Uoverensstemnelsen mellem Forældrene — der vel nok væsentligst skyldtes Hustruens lette Sind og letfærdige Væsen, men dog ogsaa noget Blichers bekendte Haag til af og til at drukne Sorgen i nogle Glas Punsch

Søg de alkoholfri Restauranter.

„Øbro“, Østerbrogade 39, Tlf. Øbro 1039.

„Hallen“, Vesterbrog. 17, Tlf. Centr. 10417.

„Taarnborg“, Allég. 18, Tlf. Vester 1990.

Billige Priser.

Kaffe og The 12 Øre.

Ingen Drikkepenge.

Danske Kvinders Forening for alkoholfri Restauranter.

og hans hyppige og langvarige Jagt-udflugter, paa hvilke han sikkert levede sine lykkeligste Timer og drak af den Naturens og Naturfolkernes rige Kilde, der for ham og hans Digtning blev af saa stor Betydning, og som vi den Dag i Dag staar i mægtig Taknemlighedsgæld til, — endvidere Børnenes — navnlig et

Par af Sønnernes og især Stedsønnens vilde Leven, og uelskværdige Væsen og Mangel paa Respekt for Hjemmet, — alt dette rummer i sig selv saa mange mørke Sider, at man ofte med den største Vemod er Vidne til dette ulykkelige Præstegaardsliv, der danner en saa grel Modsætning til, hvad man er vant til at høre om dansk Præstegaardsliv i første Halvdel af det 19. Aarhundrede.

Smukkest og med størst Sympathi skildrer Forf. Digterens Yndlingsdatter, Malvina, hvis Forhold til Faderen staar i et saa smukt Lys og danner et saa forsonende Moment i Bogen, at man alene af denne Grund læser den med stor Interesse og virkeligt U'bytte. Hendes korte, lykkelige Ungdomsforlovelse, der saa brat afsluttes med Kærestens Død, og hendes derefter følgende Giftermaal med en retskaffen og dygtig Mand, som ganske vist sætter stor Pris paa hende, men som hun dog aldrig lærer rigtig at elske, vil ikke undgaa at gøre et dybt Indtryk paa mangen Læser. Hun er Hovedpersonen i Bogen, og det er vel derfor, at vi hører saa lidt om Digterens Færden paa hans kære, jydsk Hede, hvad der sikkert vilde have glædet mange at høre noget mere om, men det er nu faldet udenfor Planen. Maaske har Forf. gemt dette Stof til en senere Skildring af Digteren selv og hans Liv paa Heden mellem Tatere og Natmænd, og vi skulde ikke have noget derimod. Thi Forf. fortæller godt, og man følger hende gennemgaaende med stor Interesse. Lidt mere Knaphed af og til vilde dog ikke skade Helhedsvirkningen. F.

Valdemar Rørdam: Lykkelige Barndom. En Fortælling. — 379 Sider. — G. B. N. F.

Vi kan meget vel forstaa, at Forf. kan have følt sig fristet til at skrive en Bog om den daarlige Indflydelse, som en altfor stor og for kritikløs Sammenstuvning af Drengene fra forskellige Hjem kan øve paa modstandssvage Sjæle, thi dette er sikkert ikke mindre end et Samfundsspørgsmaal, der kræver sin Løsning;

Fru Clara Jespersens

Linned-Magasin Ima Materiale, Eget Fabrikat.

(Damernes nye Linnedmagasin).

Direkte Salg fra Lager **Kronprinsensgade 10, 2. Sal.** Telf. B. 2895 y.

men vi forstaaer ikke, at han har turdet indlade sig derpaa uden at være bedre rustet, end han synes at være. Skildringen bliver let mange Steder for psykologisk overfladisk ogsaa for lidt lægekyndig.

Men det er ikke disse Indvendinger, som dræber Bogen. Mangen Digter eller Forfatter har ikke været bedre rustet og dog frembragt et Kunstværk af Rang. Baade Drachmann, Ibsen og Bjørnson har hver paa sin Vis skabt Størværker paa utilstrækkelig Videns. Men Rørdam skabte intet Størværk, da han skrev sin »Lykkelige Barndom«, — ikke tængang et Kunstværk. Det vil falde haardt at redde blot lidt deraf for Evigheden — nogle smukke Naturstemninger, en enkelt godt truffen Bifigur hist og her i Bogen — iøvrigt Kaos; en Mængde ret ligegyldige Personer og Forhold, bultret sammen imellem hverandre, og en dræbende Kedsmelighed som en rød Traad igennem det hele.

Det er beklageligt, at Forf. ikke har vist sig i Besiddelse af tilstrækkelig Resignation til at lade Manuskriptet blive i Bordskuffen i Erkendelse af, at han denne Gang har været mindre oplagt. — Det er jo dog tilgiveligt, om man ikke altid finder sig i tilstrækkelig Vigour til at skabe. F.

Juridisk Tidsskrift.

Syvende Hefte er udkommet, og indeholder en meget aktuel Afhandling: »Nordiske Sammenslutninger fra statsretligt Synspunkt« af den berømte norske Statsmand og Professor i Statsret ved Kristiania Universitet, *Bredo Morgenstjerne*, hvis Foredrag om en skandinavisk Sammenslutning fornylig vakte betydelig Opsigt i hele Norden. Endvidere skriver Professor Dr. *Viggo Bentzon* om »Lovbegrebet i Ret og Moral«, Kontorchef i Justitsministeriet *C. Lundbye* fortsætter den i Anledning af den nye Grundlov højst

Toni Christensen.
Hjemmelavet Konfekt.
(Prisbelønnet)

Gl. Kongevej 109. } Telf. Vester 2032 y.

Kul 85

Cokes

Briketter.

Bedste udsøgte Kvaliteter.

De forenede

Kulimportører.

Industribygningen 23.
Telf.: 211-725.

Middelstandens
Sygekasse,

N. Frihavnsgade 30. Tlf. Øbro 2991.

Optager Mænd og Kvinder indtil 60 Aar uden Kontingentforhøjelse overalt i Danmark uanset Aarsindtægt. **Frit Løgevalg. Forlang Prospekt.** Agenter antages. 58

Avertér i
„Kvinden og
Samfundet.“

 Manufaktur 27
bedst og billigst.
F. C. Dahl,
Frederiksborggade 31.

“Standard” THE

er bedre end nogen anden The til samme Pris. Prøv den! Sendes overalt!

Kr. 2.00 — 2.50

■ CEYLON THE IMPORT ■
■ Købmagergade 63 - Telf. Byen 3534 ■

aktuelle Afhandling om »De danske Majoratsgodsets Overgang til fri Ejendom«, og endelig gør G. og H. Cohn i en meget indgaaende Afhandling Rede for »Rigsdagen efter den nye Grundlov«; særlig behandles heri de ret udviklede Regler om Forholdstalsvalg, som den nye Valglov fastsætter. Heftet, der som det vil ses, i særlig Grad er viet den nye Grundlov, indeholder desuden en Række interessante nye Retsafgørelser, refererede af Overretsassessorerne E. Oldenburg og J. Hørring m. fl.

Undervisning.

Kursus og Fagskoler.

Tilskærerskolen

ved **Kristine Olsen**

(forhen Marie Steffensen).

Snitmønstertegning, Tilskæring og Kjølesyning. Kortere og længere Kursus til privat Brug. Lærerinder uddannes. Et 3 Mdr.s Kurs. med særlig Henblik paa de kommunale Fortsættelseskurs. i Kjølesyning beg. 1. Juli. Der fordres ved dette Kursus forud Kendskab til Kjølesyning. Indm. dagl. Kl. 12—2 i Helgolandsg. 11². Telf. V. 2737 y. Plan sendes.

Th. Langs Seminarium

SILKEBORG

Forberedelsesklassen

optager unge Piger, som ønsker sig forberedt til **Optagelsesprøven 1916.** Program tilsendes og alt nærmere meddeles af undertegnede

Theodora Lang,

Forstanderinde.

78

Hellerup Husmoderskole

Bengtstvej 15. Telf. Hellerup 1157 y.
Sommer- og Vinterkursus.
Program sendes. **Petra Laugesen.**

Fra Kvindetoget.

Da Kvindernes Tog hin mindeværdige 5. Juni gennem Amaliegade nærmede sig Amalienborg Plads, kastede en ung Mand »Mælkebøtter« (Løvetand) ind over Toget.

De, der fra Kvindernes Udstilling kendte Blomsten som Kvindernes specielle Blomst, glædedes og forstod, at det var en forstaaende Hyldest, den unge Mand viste os, og rundt om hørte man: »Nej, hvor var det pænt, det er jo vor egen Blomst.«

Men ikke alle forstod Hyldesten, ja, enkelte blev, som jeg hører nu, endogsaa fornærmede.

Dette foranlediger mig til at gøre et lille Uddrag af et Brev, som den paagældende unge Student — Præstesen her fra Næstved — d. 5. Juni sendte sine Forældre:

»Undervejs plukkede jeg en Mængde »Mælkebøtter« og af Sted ind til Grønningen med den store gule Kost under Armen, videre ad Amaliegade, omtrent op til Amalienborg Plads hvor jeg tog Plads.

En Dame spurgte mig, om jeg skulde bruge de Planter til mit Studium; jeg forklarede hende omhyggeligt, at »Mælkebøtten« er Kvindeforeningernes Mærke, fordi den bestaar af en Mængde smaa Enheder, der gaar op i en større o. s. v. — — —

Endelig kom Toget. Forrest gik en Del unge Piger i hvide Dragter med Flag, og dernæst kom de forskellige Kvindeforeninger.

Der stod en elskværdig Dame ved Siden af mig og fortalte mig, hvem de forskellige var, og jeg kastede mine »Mælkebøtter«.

Der var flere, der bad om en Blomst.

Da Spidsen kom med gamle Fru Jutta Bojsen-Møller forrest, kastede jeg en stor Haandfuld lige over dem — hilstes til Tak med venlige Blikke. — — —

Jeg havde allerede omtrent alt ud-solgt, beholdt derfor en Haandfuld, som de kvindelige Studenter fik.

Ikke alle var begejstrede. Da jeg engang kastede nogle, mærkede jeg noget i min Hat; jeg vendte mig om og saa, at en Dame stod og »slog mig med en Paraply oven i Hovedet, medens hun sendte mig harmfny-sende Blikke.

Om Resten af Festen kan I læse i Aviserne.

Som det vil ses af ovenstaaende, har den unge Mand allerede d. 5.

Juni mødt saavel Forstaaelse som Misforstaaelse; af det her offentliggjorte vil det forhaabentlig fremgaa, at Meningens absolut har været den bedste.

Næstved, d. 25. Juni 1915.

Elisa Petersen.

Foreningsmeddelelser.

Formandsskifte.

Svendborg: Ingeborg Baagø-Petersen i Stedet for Anna Redder.

Skanderborg: Caroline Friis i Stedet for Jacobine Petersen.

Hjarup: Dagny Straarup i Stedet for Ida Høyer Kruse.

Sæby: Jensine Andreasen i Stedet for Marie Hundahl.

Ny Kreds.

Havdrup: Formand Kirstine Rasmussen. Stiftet af Birgitte Berg-Nielsen. —

Glemte i Odense.

En Guldbrosche med en Perle indfattet, er fundet paa Fyns Forsamlingshus, og udleveres til Ejeren ved Henvendelse til Johanne Haagerup, Porcellænshandler, Odense.

Sparebogen.

Modtaget fra:

Viborg Kr. 8.—

Korsør » 4.—

Math. Bajer » 3.54,

hvorfor med Tak kvitteres.

Anna Olsen.

Vi takker

for de Beretninger om Egeplantning o. l., som vi har modtaget som Svar paa vor Opfordring i sidste Nummer og vor Henvendelse til Kredsformændene. — Der maa dog vist være en meget større Høst at gøre, og vi beder derfor om, at de, der ikke har indsendt Beretning, venligt snarest vil gøre dette, — vi opsætter da Omtale til næste Nummer. Manuskript bedes indsendt senest d. 8. Juli. —

Redaktionen.

Georg E. Mathiasen

Vesterbrogade 39, København.

Telefoner 9043—9044—9045.

**Største danske Specialfabrik
for Vaskemaskiner & Vaskerimaskiner,**

**Tørrecentrifuger, Skyllmaskiner, Ruller,
Strygemaskiner m. m.**

Anlæg til Haandkraft eller elektrisk Kraft leveres i enhver Størrelse og passende for ethvert Hjemed. — **Forlang Tilbud.**

28

Det elektr. Høreapparat **ACOUSTICON**, som kan indstilles i 6 Styrkegrader efter Ørets forskellige Høreevne. Ordineres af talrige Læger. Guldmedalje Verdensudstillingen St. Louis. Den engelske Kroningsmedalje i Guld. Benyttes af Hds. Majestæt Enkedronningen af England og Prins Carl af Sverrig. **MOD EFTERLIGNINGER ADVARES.** Forlang Katalog og Anbefalinger. Forhandles kun af H. Demant, Vesterbrogade 22, København B. Telefon Vester 792.

Liste

over Kredse, der har bidraget til Afholdelse af Udgifterne ved D. K.s Deltagelse i Kongressen i Haag.

Faaborg	Kr. 3.—
Hjørring	» 2.—
Holeby	» 3.—
København	» 25.—
Nyborg	» 2.—
	35.—
Tid. indk.	354.15

389.15

for hvilket Beløb med Tak kvitteres. 8. Juni 1915.

Anna Olsen.

D. K.s „Hjælpekasse“ af 1914.

Vi har med Tak modtaget fra:

Lemvigkredsen	Kr. 17.75
Nyborgkredsen	- 12.50
	Kr. 30.25
Tidligere indk.	- 732.45
	Kr. 762.70

d. 28. 6. 1915.

G. Lemche,
Form.
Th. Daugaard,
Kasserer.

Rettelse.

Under Art. om *Line Luplau* i sidste Nummer staar Marg. Steen — skal være *Mary Steen*.

SWAN-Pennen

er den paalideligste
Guld-Fyld-Penneholder.

Uundværlig for Rejsende.
AXEL E. AAMODT

Kgl. Hof-Leverandør.
Papirhandel, litogr. Etabl.,
Bogtrykkeri og Protokollfabrik.

Kongens Nytorv 18
Telefon H 106 og 9206.

**Dansk Kvindesamfunds
Fæstekontor** 14
Nørregade 43, I. Sal, Tlf. Byen. 10.321

Kvinden og Samfundets

Annonceekspedition

er *Niels Hemmingsensgade 32.*

København K.

Telf. 4421.

Postkort

Paa D. K.s Hovedkontor,
Studiestræde 49²,
København K.

faas

Postkort af Danske Kvinders Valgrets- tog 5. Juni 1915.

1. Fanerne, klar til Indmarsch paa Amalienborg Slotsplads.
2. Amalienborg Slotsplads under Kongens Tale.
3. Diakonissernes Afdeling.
4. Deputationen.
5. Gyrithe Lemches Sang til den 5. Juni 1915*).

* **Mærk** Eftertryk af denne Sang er forbudt.

Postkortene er smukt udførte Fotografier

De koster enkeltvis 25 Øre. Hele Serier faas for Kr. 1,00.

Køb disse smukke Mindekortom danske Kvinders store Dag og støt samtidig D, K.s Udbredelse og Arbejde.

Det Danske Mælke-Compagni

anbefaler:

YOGHURT MÆLK, fremstillet af Bakteriekultur fra Københavns Løveapotheks bakteriologiske Laboratorium under Kontrol af Prof. A. W. Mørkeberg.

BØRNE-MÆLK fra tuberkelfri Besætninger

SØD MÆLK pasteuriseret og raa,

KÆRNE-MÆLK, pasteuriseret.

24

— ALT PAA FLASKER. —

Endvidere daglig nykærnet Smør, — og mod Forudbestilling usaltet Smør af fineste Kvalitet.

Telefoner 5858 og 2712.

A|s Hannibal Sander.

Grundlagt 1812.

Farveri, Dampvaskeri & kemisk
Tøjrensings-Etablissement.

Opmærksomheden henledes paa vor

Dampvaskeri-Afdeling.

Ingen Klor,
Lufttørring.

Telf. Søborg
31 & 61.

Hentes og
bringes overalt.

Den hofteløse Mode

betinget extralange Corsetter og som en særlig interessant Nyhed for Damer, som vanskelig kan finde sig tilrette i et almindeligt Corset, anbefales **Carl Jørgensens Hygiene Corset (Physicult Patent)**, der ved et egenartet Gummibælte støtter og fører Underlivet saaledes tilbage, at Corsettet er lettere og behageligere at bære end et hvilket som helst andet.

Physicult Patent
Hygiene

Leveres i fineste champagnefarvet Satindrefil med Slikerbænder og 4 Strømpeholdere.

Corsettet Højde fortil 45 Centimeter og i Ryggen 50 Centimeter. — Pris 18 Kr.

Størrelse over 75 Centimeter fordyres med 50 Øre à 1 Kr.

Ved Bestilling bedes opgivet Taallevjæde i Centimeter, maalt uden paa Kjolen.

Skandinavisk Corset-Magasin.
Nørrebrogade 27. Telf. Nora 211 y.

Nogle hæftede Aargange

af »Kvinden og Samfundet« 1912 og 1913 faaes paa Hovedkontoret til Kr. 1,00 pr. Stk. + Porto.

D. K.s Historie gennem 40 Aar

af GYRITHE LEMCHE
Kr. 2,00

Eneste virkelig omfattende Skrift om den danske Kvindesags Historie!

Rigt illustreret!

Bør købes af alle Medlemmer og læses af alle Interesserede.

Faas paa

Dansk Kvindesamf. Hovedkontor,
Stuelsestræde 49. København K.

INDHOLD. Danske Kvinders Valgret den 5. Juni 1915. — Danske Kvinders Adresse til Regering og Rigsdag d. 5. Juni 1915. — Dansk Kvindesamfunds Fællesmøde i Odense. — Forøgelse af Gehejmekonferentsraadinde Andræs Mindelegat — Hilsener til Dansk Kvindesamfund i Antedning af 5. Juni 1915. — Litteratur. — Fra Kvindetoget. — Liste over Bidrag. — Vi takker. — Forenings Meddelelser.

Avertér i

„Kvinden og Samfundet“

DANSK SANGBOG

ved Johan Borup

taas i Boghandlen, Grundtvigs Hus, Studiestræde 34, København K. — Pris pr. enkelt Stk. Kr. 1,25, — 1 Kr. pr. Stk., naar mindst 25 Exemplarer købes. — Samlingen indeholder foruden de Sange, som er kendt og yndet her i Landet, tillige et Udvalg af Sange fra senere Tid, hvori de gammelkendte Toner klinger paany.

Et Musikhefte med de nye Melodier er under Udarbejdelse.

Bureau for Opretholdelse af Internationalt Samvirke.

Indmeldelse sker ved Indsendelse af Navn, Adresse og et lille Bidrag (event. i Frimærker). Ved Indtegning af mindst 1 Kr. Bidrag vil man faa Bureauets Blad frit tilsendt.

Bureauets Adresse er: Vestervoldgade 8. København B., Telefon 11022. (Aabent 12¹/₂—6.)

Ansvarshavende Redaktør: Gyrithe Lemche.

Udgaar 15de og 30te i hver Maaned (undt. i August Mnd.). Koster 2 Kr. aarlig (Postpenge iberegnet.)

Redaktion og Expedition: Dansk Kvindesamfunds Hovedkontor, Studiestræde 49. København K.

Telf. Byen 172, 10—2 (undt. August Maaned).

Announce-Ekspedition: Niels Hemmingsengade 32 A, 2. Sal. Telefon: 4421.

Prisen er 30 Øre pr. Petit-Linje. Bestemt Plads 35 Øre pr. Linje. Rabat for 22 Gange — 20%, for 31 Gange — 10%.

FRANTZ CHRISTTENS BOGTRYKKERI — København.